

10

ר"ב הסדא ורב המנונא הוי יחביי בסעודתא, אייתו לקמיהו תמרי ורמוני,
 שקל ר"ה בריך אתמרי ברישא, א"ל ר"ה לא ס"ל מר להא דאריי ואיתימא ר"י
 כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה, א"ל זה שני לארץ זה המישי לארץ, א"ל
 מאן יהיב לן נגרי דפרזלא זנשמעינן? (ברכות מ"א:). כשם שהברכות עצמן מעירות
 את הלבבות לזרועות ישרות, שהן אבות למעשים ישרים ומדות טובות, כן גם
 פריטתן להלכותיהן בנויים ע"פ דרכים מפולשים למדות טובות ויקרות ועקרי
 תורה באמונות ודעות. ובאשר הבת אה"ק היא יסודה של תורה, שהיא מביאה
 את כלל עם ד' וכל העולם כולו להשלמתם, על כן סדרי קדימתן של הברכות
 מחוברים ותלויים הם במדת סמיכתם של המינים שמברכים עליהם אל הזכרת
 הארץ שבאלה פסוקי התורה. והודות, כי כל הקרוב קרוב יותר לארץ ישראל, מי שיש
 לו יותר קשור אהבה לארץ, ויותר השתדלות בענין, ישוב ארצה, הוא מוקדם לברכה
 והוא קרוב יותר אל השלימות שזוכים בה. והנה הבת הארץ מחולקת לפי מעל
 האגשים והכרתם, כי יש שמחבב ארצה בשביל סגולותיה היקרות, וצמא מא
 לרצות אבנית ולחונן עפרה, כדי לקיים המצוות התלויות בארץ, ובשביל התכלית
 העליונה הנמצאת בה לכלל ישראל ולכלל העולם במעלתם הרחנית, ויש מי שמחב
 ארצה ומשתדל בישובה ובזירתה, בשביל העולם שבמכיר בה התכלית של המנוחה החמרית
 לכלל ישראל, שהוא ג"כ דבר טוב ונשגב, ובכ"ז לא בא עד המעלה הראשונה לכ
 שמכיר יסוד התכלית העליון שבחבת הארץ. על כן רמח כאן בפסוק קרוב הברכו
 לארץ בשתי מערכות: המשה מינים, נגד ההשתוקקות לארץ באפן העליון המעולו
 נגד המשה חומשי תורה, שהם יסוד ההשלמה הישראלית וממנה נמשכת ההשלמו
 האנושית, וכל המוקדם בהם וקרוב יותר לארץ מוקדם לברכה, והחלק השני, זו
 שמן ודבש, נגד המכירים את ההשלמה הטבעית של כלל ישראל בארץ, בהשלמתו
 הרחנית והטבעית, כראוי לכל עם גדול וחכם, ברוח ובחומר, ולמדנו מכאן, כמו
 גדולה היא המעלה של מי שמשתוקק לישב ארצה אפילו לשם התכלית החמרית שי
 הכלל, כי אצל הכלל יהפך תמיד כל ענין גשמי לרוחני, התכלית העליונה בה
 הבוא ע"י חכור עם ד' בארץ ד', על כן מי שיש לו קורבה יתירה לארצה
 אפילו במדרגה הנמוכה, יש בזה לחזקו ולאמצו ולהקדימו לברכה ממי שמתאחו
 ומתרחק, ואע"פ שבתוך הלב יהי המתרחק בעל מדרגה יותר עליונה, מ"מ ישנו
 הארץ ותכחה בפעל הוא דבר נשגב וכמשח"ל (סנהדרין קב): על עמרי, שזכה למלכו
 מפני שהוסיף כך אחד בא"י, אע"פ שהיתה כוננה ודאי חמרית, ויש לנו לימוד
 שצריך לחזק את הכוחות החמריים של כלל האומה, ומה יבא ג"כ חוסר לכחור
 הרחניים. על כן אמר להם זה שני לארץ, שאע"פ שהוא שני לארץ במדרגה השני
 מ"מ הוא קודם לחמשי לארץ שבמדרגה הראשונה, לענין הרשם שאנו צריכין
 לעשות עליון בחבת הארץ, אע"פ שהוא במדרגה נמוכה נגד הראשון, מ"מ
 פעולותיו הגשמיות מתקרבות למטרה רמה, ומתוך החזק החמרי יבוא חזק נפש
 רוחני.

5

10

15

20

25

30

12

8

10

14

אלה יסודות ישר, עין אלה, גונס

הקודש צריך שיבנה על יסוד החול. החול הוא
 החומר של הקודש, והקודש הוא לו צורה, וכל מה שיהיה
 החומר יותר איתן, תהיה הצורה יותר חשובה.
 לפעמים יש שהקודש מתעמר בחול, עד שמדלדל את החומר.
 ואז נמסכת תקופה שהחומר תובע את דקיון שלו, ומארי החובה
 דחיק, ונכנע ונמרבת נטל החול את חובו שהקודש. התוצפא
 מתגברה.
 אבל כל מה שיהחול מתחזק על חשבון הקודש. מכין הוא לעצמו.
 מצד חכונתו החולית, שוחה.
 כי סוף כל סוף יתבע אהר כך הקודש את הובו, ולא בדרך
 תכיעה ונגישה, לא בדרך חוצפא וריבית, כי אם כה הקודש יהיה
 כל כך מתאמץ ומתרום, עד שכל החול יכנע תחתיו, יכנס בקרבו,
 ויתבלע לגמרי מיסודו החולי, והיה הנסאר בציון והנותר בירושלם
 קודש יאמר לו.

ע/רנח (כ"ג), ע/רנח, ע/רנח

ועתה שני בניך הנזכרים כ"ו וכו'
 כראובן ושטעון יהיו כ"ו פירושי,
 שהשם הכטיח לו שיתן הארץ הואת לזרעו
 "אחות עולם" (פסוק ז), אולם אפרים ומנשה
 כעת, היינו כזמן הזה, יהיו כראובן ושטעון.
 אבל ככוא הגואל האחרון יהיו לאחדים, כמו
 שפשו (רש"י) [רשכ"ס] ותוספות פרק יש
 נוחלין (כ"ג קכ"ב ב) מוקד דכתיב (יחזקאל מג ג) ו
 "שער יוסף אחד", וזה שאמר "ועתה" יטלו
 שני בניך שני חלקים.

עין חכמה
 ע/רנח, ע/רנח

"בכל זאת יש כמיהת הלב שלא נתמלאה. מיום אשר החזון המעשי של בנין הארץ
 ותחית האומה התחיל ללכת ולהתגשם, הייתה הדיאה הפנימית שלנו לחזק הזון הירוד,
 להפיה אש הקודש בתוך מעשי החול" על מנת שהקודש הצפון יתגלה ויופיע. "כי אי אפשר
 לישראל שיהיה שנתה צומחת בהצלחה אלא אם כן תהא מעורבת הרכבה יסודית משני
 הכחות, הקודש והחול. ההבדלה בין קודש לחול מקבילה להבדלה שבין אור לחושך. למרות
 ההבדלה שבניהם ישנם יחסים הדדיים בין האור והחושך והם משלימים זה את זה ורק
 בצירופם הם ממלאים תפקידם בשלמות. הוא הדין בין קודש וחול. 'קודש ישראל לד'
 ראשית תבואתה', אבל מציאות הקודש מבהיקה רק מתוך מציאות החול" - כדי שהקודשה
 תוכל להופיע בעולם הזה דרוש ישאר חלק של חול, על מנת להבליט את ההבדלה
 והיחוד של הקודש. "ולכן 'האומר כל גרני תרומה, כל עיסתי חלה לא אמר כלום', כי אנו
 צריכים גם לחול וגם לקודש, אלא שדרושה הגדרת הגבולות שבניהם והבדלתם" כי כאשר
 הגבולות מטושטשים, שני הצדדים לוקים - הקודש אינו קודש, וגם החול מאבד את
 עוצמתו, "וביחוד עם זה להבין שהחול והקודש משמשים זה את זה, כשם שאי אפשר לימין
 בלי העזרה והשמוש של השמאל" - כאשר כל אחד מן הצדדים מוגבל ומוגדר לפי ערכו,
 הוא חי במלוא עונו ובהירות יחודו, ודוקא משום כך מתאפשרת הפעולה ההדדית
 וההרמונית שלהם. כאשר הגבולות מטושטשים, הבנין הכללי ששני הכוחות דרושים לו
 כמלואם, לא יוכל לצאת לפועל.

5

10

15

מה שנאמר עד כאן - שכל כח צריך להשאר בעמדתו הנבדלת ומתוך כך לשתף
 פעולה עם הברו ולהשלים אותו, נכון מן הבחינה המעשית, "אמנם בצורה אידיאלית אנו
 קשורים למחשבה הרוממה שהקודש הוא הכל והחול הוא רק לבוש והסתר, שגם בו מסתתר
 אור הקודש" - הקודש האידיאלי הזה, שכולל את הכל, הוא הקודש העליון, שדוקא מתוך
 עליונותו הוא מסתתר אף בתוך החול. "אבל זהו בחיניו עז, בצורה הפנימית", ואף על פי
 שבעומק העריגה הנשמית שלנו אנו קשורים לאידיאל של הקודש העליון, "אולם בנגלה
 יש גם קודש וגם חול. ועל כן עלינו לטפל בשני המובנים ולהבדיל ביניהם. ומתוך ההבדל
 לראות את האחד והשני כשני צדדים" - דוקא מתוך ההבדל ביניהם, וההבנה שכל אחד
 ממלא תפקיד חשוב, יש אפשרות להשלמה הדדית.
 מהלך המחשבה הרגיל אומר שכדי להגיע לאחדות בין שני גורמים, צריך כל אחד
 מהם לזוטר על חלק מיחודו וערכו כדי להתאים לחברו מבחינה חיזונית, וכך הם יוכלו
 לדור בכפיפה אחת. הרב מלמדנו שהדבר נכון רק כאשר מנסים לאחד בין גורמים שהם
 שונים טבעים, אולם כאשר בבסיס הדברים קיימת אחדות, אפילו אם היא נסתרת, אזי על
 כל כח לעמוד על יחודו ברוב עז ואין צורך להשוות את צורתו החיצונית לזו של חברו,
 אלא שצריך למצוא את הקשר האורגני שבניהם.

20

25

30

כן הברכים גם ביחס לכלל האומה - כדי שהאחדות העליונה תופיע בשלמות, צריך
 כל אחד מן הכוחות המעשיים להיות כביא כריאותו, בכל תוקפו ובמלוא עזו החיים שבו,
 ואז תוכל לזרוח עליהם הנשמה העליונה שהיא השורש של כל הצדדים המעשיים השונים,
 ולהאיר ולכונן את כולם לאותה, המטרה - "כל מעשיך יהיו לשם שמים". רק כך יוכל
 להופיע המימד הרוחני האידיאלי בשלמותו בתחתיות ארץ. לכן אין צורך שהקודש והחול
 ישתוו ביניהם כדי להיות מאוחדים. הקשר ביניהם יוצר מתוך שיתוף הפעולה ביניהם
 בהופעת הקודש העליון.
 משום כך אין צורך לדאוג ולהליחץ מן המאבקים שבין הכוחות. "האמנתי כי אדבר,
 אני ענית מאד" (תהלים קטו, ט"ו) - האמונה באחדות הפנימית מביאה לסכלנות כלפי
 תהליך התפתחות וההתארגנות של הכוחות השונים. המאמץ ליצור אחדות חיזונית
 המטשטשת את ההבדלים אינו מוקדם את האחדות האמיתית אלא רק מעכב אותה.

35

י"ב כ"ב ע"ה ע"ה - אל מול בני הגמורה תא

איי השלום שבין הקודש ובין החול הוא האוכל את החיים בכל פה.
 הרעיונות ונושאים מוכרחים הם להכיר זה את זה, עד שכל אחד ואחד יעמד
 בגבולו וכל אחד ישלים את מה שחסר לשני. הקודש יעדן את החול, והחול
 יחזק את חסן הקודש, וכן ילכו הרעיונות ונושאים בהתאחדות, עד אשר יביאו
 את העולם ואת החיים למכון קודש-קדשים, שגם הקודש וגם החול הם סומכיו
 ומסעוריו.

11

ע"ה

ע"ה

13

מקובלים אנו שמרידה רוחנית תהיה בארץ ישראל ובישראל, כפרק שהתחלת
 תחית האומה תתעורר לכא. השלמה הגשמית שתבא לחלק כהאומה, אשר ידמו
 שכבר בא למסרתם כולה, תקסין את הנשמה, ויבאו ימים אשר תאמר אין בהם
 חפץ. השאיפה לאידיאלים נשאים וקדושים תחל, וממילא ירד הרוח וישקע, עד
 אשר יבא סער ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא כקדש עולמים,
 באור ד' ובתורתו, בהשק תאורה וזיוחנית, שהיא הגבורה הגמורה המנצחת את כל
 העולמים וכל כחותיהם. הצורך למרידה זו, היא הנטיה לצד החמיונות. שמכרחת
 להולך בכללות ואמנה בצורה תקיפה אהר אשר עברו פרקי שנים רבות, שנאפסנו
 לגמרי מכלל האומה הצורך והאפשרות להתעסקות חמרית, וזאת הנטיה
 כשהלך תדרך בועם ותתחלל סופות, והם הם חבלי משיח אשר יגסשו את העולם
 כולו ע"י מסביתיהם.

ע/רנח, ע/רנח